

KASIM 2020 EKONOMİ BÜLTENİ

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ

Eğitim ve Ekonomik Araştırmalar Birimi

KÜRESEL EKONOMİK GELİŞMELER

Koronavirüs vaka sayısı dünya genelinde 60 milyon kişiyi geçerken vefat eden kişi sayısı 1,4 milyona ulaştı. Bununla birlikte aşı çalışmalarına yönelik olumlu gelişmeler gündemde yer aldı. ABD'li Moderna firmasının koronavirüse karşı geliştirdiği aşının %94,5, Pfizer BioNtech tarafından geliştirilen aşının da %95 oranında etkinlik gösterdiği açıklandı. Her iki aşının Aralık ayı sonuna kadar ABD ve Avrupa'da gerekli onayları almak üzere başvuru yapabileceği ifade ediliyor. Gerekli başvuruların tamamlanmasının ardından iki şirket de aşı uygulamasına başlayacak. Sağlık Bakanımız ise yaptığı açıklamada Çin menşeli Sinovac firmasının ürettiği aşından toplamda 50 Milyon adetlik sipariş verildiğini yerli aşının ise 2021 Nisan ayında kullanıma geçeceğini ifade etti. Yine başarılı çalışmalar yapan Oxford Üniversitesi & AstraZaneca firması ise verilerde yanlışlık olabileceği ihtimali ile birlikte aşığı yeniden incelemeye almış oldu.

İki adayın oylarının anketlerdeki öngörülerin aksine bazı kilit eyaletlerde birbirine çok yakın olması nedeniyle belirsizlik yaratan ABD Başkanlık seçimlerini Demokrat Parti adayı Joe Biden kazandı. Fed, 5 Kasım'da gerçekleştirdiği toplantısında politika faizini beklentilere paralel olarak %0-0,25 bandında tuttu. Toplantı sonrası yaptığı açıklamada güçlü bir toparlanma için daha fazla bütçe harcamasına ihtiyaç duyulabileceğini ifade eden Fed Başkanı Powell, aşağı yönlü risklerden endişe ettiklerini ve koronavirüs vakalarındaki artışın hanehalkı tasarrufları üzerinde baskı yaratabileceğini belirtti. Açıklanan imalat PMI verileri sektörde Mayıs ayından bu yana kaydedilen büyümenin sürdüğünü gösterdi. İşsizlik oranı ise %6,9 ile %7,7 olan piyasa beklentilerinin altında gerçekleşti.

2020'nin ikinci çeyreğinde %31,4 oranında küçülen ABD ekonomisi, üçüncü çeyrekte bir önceki çeyreğe kıyasla yıllıklandırılmış bazda %33,1 oranında genişledi (Ülke ekonomisi geçen yılın aynı dönemine kıyasla ise %2,9 daraldı.

Avrupa Merkez Bankası (ECB), para politikasında değişikliğe gitmeyerek politika faizini %0 seviyesinde bıraktı. Karar metninde, 1,35 trilyon euro tutarındaki Pandemi Acil Alım Programı kapsamında alımlara devam edileceği, varlık alım programı kapsamında da aylık 20 milyar Euro düzeyindeki alımların sürdürüleceği açıklandı. Bölge ekonomisinin beklenenden daha hızlı ivme kaybettiğini ifade eden ECB Başkanı Lagarde, Aralık ayı toplantısında tüm araçların gözden geçirileceğine ve daha fazla teşvik açıklanabileceğine işaret etti. Euro Alanı ekonomisi, üçüncü çeyrekte bir önceki çeyreğe göre %12,7 ile rekor bir büyüme kaydetti. Bölge ekonomisi yıllık bazda %4,3 küçülerek %7 daralma öngören piyasa beklentilerinden daha olumlu bir tablo çizdi.

Brexit müzakerelerinin yakından izlendiği İngiltere ekonomisi de ikinci çeyrekteki %19,8'lik daralmanın ardından üçüncü çeyrekte %15,5 büyüdü. ECB Başkanı Lagarde geçen haftaki konuşmasında aşı konusundaki gelişmelerin olumlu olduğunu ancak, ekonomi üzerinde etkide bulunmasının vakit alacağını vurguladı.

İngiltere Merkez Bankası (BoE) 5 Kasım'da gerçekleştirdiği toplantısında politika faizini %0,1'de tutarken, pandemi karşısında alınan kısıtlayıcı önlemlerin ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerini sınırlandırabilmek için varlık alım programını 150 milyar sterlin artırarak 895 milyar sterline yükseltti.

Aşı gelişmeleri ile birlikte piyasalardaki arz fazlasının petrol fiyatlarındaki artışı sınırlandırdığı gözlemlendi. Brent türü ham petrolün varil fiyatı haftalık bazda %7,2 artışla 48,17 USD seviyesine çıktı. Altın fiyatlarında ise hafta genelinde gerileme gözlemlendi. Altının ons fiyatı haftalık bazda %4,4 azalarak 1.775 USD seviyesine indi.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

TCMB Başkanı Murat Uysal görevinden alınırken, yerine Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı Naci Ağbal atandı. Ağbal, yaptığı ilk resmi yazılı açıklamada para politikasında, şeffaflık, hesap verebilirlik ve öngörülebilirlik ilkeleri çerçevesinde iletişimin güçlendirileceğini belirtti. Bir diğer değişiklik ise Hazine ve Maliye Bakanlığı'nda gerçekleşti. Göreve Lütfü Elvan getirildi.

TCMB bu yılın son Enflasyon Raporu'nda enflasyon beklentisini 2020 yılsonu için %8,9'dan %12,1'e, 2021 yılsonu için ise %6,2'den %9,4'e yükseltti. Böylece, TCMB'nin 2020 enflasyon beklentisi Yeni Ekonomi Programı'ndaki %10,5'lik gerçekleşme tahminini aştı. 2020 yılı büyüme beklentisi -% 0,8'den -%0,6'ya revize edildi.

Ekim ayında TÜFE aylık bazda %2,13 ile beklentilere paralel artış kaydederken, Temmuz-Eylül döneminde yatay seyreden yıllık TÜFE enflasyonu Ekim'de % 11,89 ile Şubat ayından bu yana en yüksek seviyesine çıktı.

TCMB 19 Kasım günü gerçekleştirdiği toplantıda politika faizini piyasa beklentilerine paralel olarak 475 puan artırarak %10,25'ten %15'e yükseltti. TCMB ayrıca, para politikasının operasyonel çerçevesinin sadeleştirilmesi kapsamında, hâlihazırda bir ay vadeli geleneksel yöntemli repo ihaleleri ve geç likidite penceresi imkânlarıyla sağlanan fonlamanın 20 Kasım 2020 tarihinden itibaren temel para politikası aracı olan bir hafta vadeli repo miktar ihaleleriyle yapılmaya başlanacağını duyurdu. Ayrıca yayınlanan özet raporda "Kurul, fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda, parasal aktarım mekanizmasının etkinliğini artırmak için zorunlu karşılık düzenlemesinde değişiklik ihtiyacı olduğunu değerlendirmiştir." ifadesine yer verilmiştir. Bunun

ardından Resmî Gazete'de yayımlanan düzenleme ile zorunlu karşılıklarda reel kredi büyümesi şartı kaldırıldı.

Türk Eximbank Kasım ayı içerisinde öncelikle 561 Milyon Dolarlık Sendikasyon kredisi ve daha sonrasında 200 Milyon Euro'luk yeni bir kredi imkanı sağlamıştır. Böylelikle Türk Eximbank, yılbaşından bu yana ihracatçıların hizmetine sunmak üzere 2,8 milyar ABD doları tutarında fon kaynağı temin etmiş oldu.

Türkiye genelinde konut satışları Ekim ayında yıllık bazda %16,3 azalarak 119.574 adet oldu. Kredi destek paketleri ve konut kredisi faiz oranlarındaki düşüş paralelinde yaz aylarında canlanan konut satışları, faiz oranlarının yükselmesi ile Ağustos ayından bu yana aylık bazda düşüş eğilimi sergiliyor. Otomotiv Distribütörleri Derneği'nin (ODD) açıkladığı verilere göre otomobil ve hafif ticari araç satışları Ekim'de geçen yılın aynı ayına göre %93 artışla 94.733 adet oldu.

TÜİK tarafından açıklanan verilere göre mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi Kasım'da aylık bazda %2,2 azalarak 80,1 seviyesinde gerçekleşti. Reel Kesim Güven Endeksi ise Kasım ayında 103,90 olarak gerçekleşti.

Resmî Gazete'de borç yapılandırması ve istihdam teşvikine ilişkin düzenlemeleri içeren yasa yayımlandı. Yasaya göre, vergi borçları yapılandırılarak 18 taksitle ödenebilecek. Ayrıca, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını 30 Haziran 2021'e kadar Türkiye'deki banka veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişilerin, bu varlıklarını serbestçe tasarruf edebileceği bildirildi.

Yurt içinde sanayi üretimi bir miktar ivme kaybetmesine karşın yıllık bazda yükselişini Eylül ayında da sürdürdü. Bu dönemde takvim etkisinden arındırılmış verilere göre sanayi üretimi yıllık bazda %8,1 oranında arttı. Böylece, sanayi üretimi üçüncü çeyrekte %7,7 oranında yükseldi. Bir önceki çeyreğe göre de mevsim ve takvim

etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi üçüncü çeyrekte %30,3 arttı. İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO) ise, bir önceki aya göre 0,4 puan artarak yüzde 75,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Geçtiğimiz yılın Eylül ayında 2,8 milyar USD fazla veren cari denge, bu yılın aynı ayında 2,4 milyar USD açık verdi. Bu gelişmede, altın ithalatındaki artışa bağlı olarak dış ticaret açığında kaydedilen genişlemenin yanı sıra taşımacılık ve turizm gelirindeki gerileme paralelinde net hizmet gelirlerinin yıllık bazda 2,9 milyar USD azalması etkili oldu. 12 aylık kümülatif verilere göre cari açık 27,5 milyar USD ile Kasım 2018'den bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti.

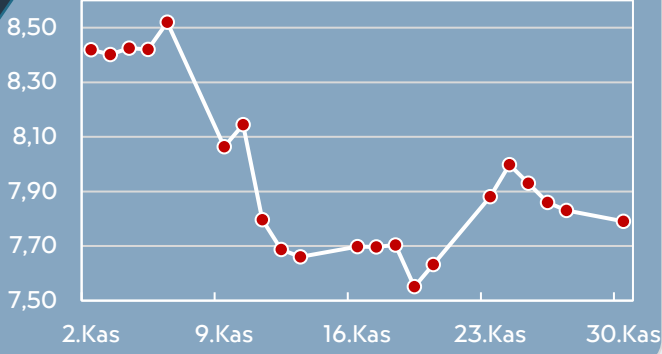
Ekim ayında merkezi yönetim bütçe açığı yıllık bazda %67,2 oranında daralarak 4,9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde bütçe gelirleri %41,9, bütçe harcamaları %21,6 artış kaydetti. Böylece, geçtiğimiz yılın ilk 10 ayında 100,7 milyar TL olan bütçe açığı, bu yılın aynı döneminde %44,5 artışla 145,5 milyar TL'ye ulaştı.

Yurt içinde işsizlik oranı, Ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 0,8 puan azalarak %13,2'ye geriledi. Ağustos döneminde istihdam edilenlerin sayısı yıllık bazda 975 bin kişi azaldı.

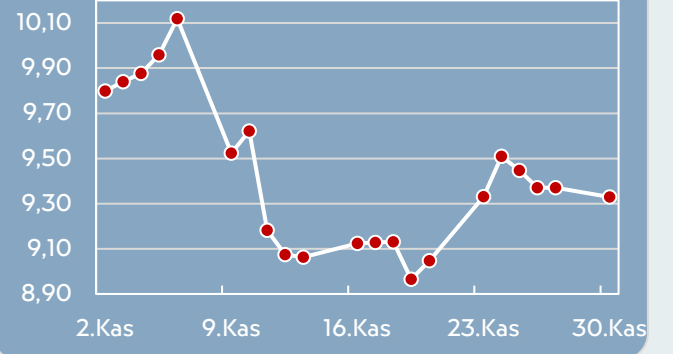
TÜİK tarafından büyüme rakamları açıklandı. Buna göre yılın 3. çeyreğinde Türkiye ekonomisi yüzde 6,7 büyüme kaydetti. Büyümede yatırımlar kalemindeki hızlı artışın katkısı dikkat çekerken, ihracat tarafından ise negatif katkı geldi. Türkiye bu performansıyla G-20 ülkeleri içinde 3. çeyrekte en hızlı büyüyen ülke oldu.

DÖVİZ-EMTİA VE BİST GÖSTERGELER

Dolar - TL

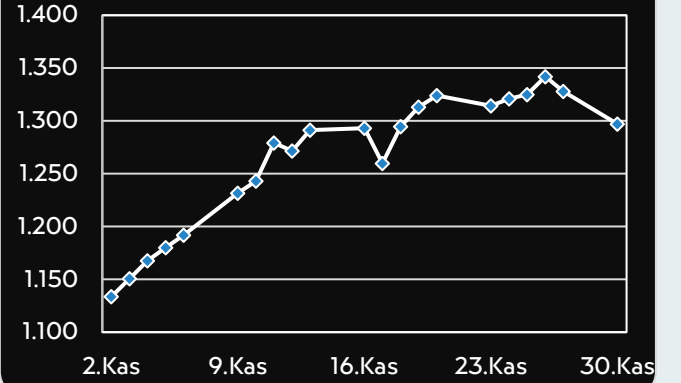
Euro - TL

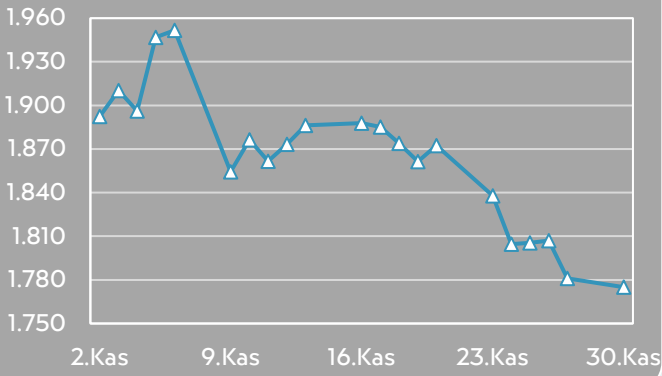
Brent Petrol/USD

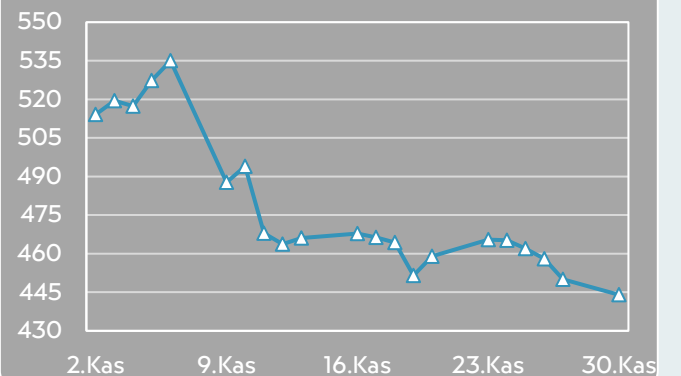
BİST 100 Endeksi

Ons Altın

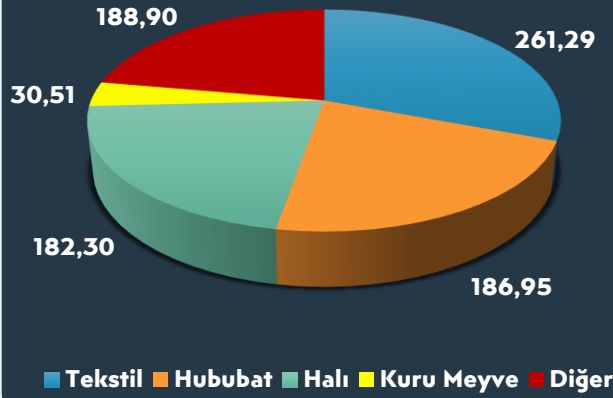

Gram Altın

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

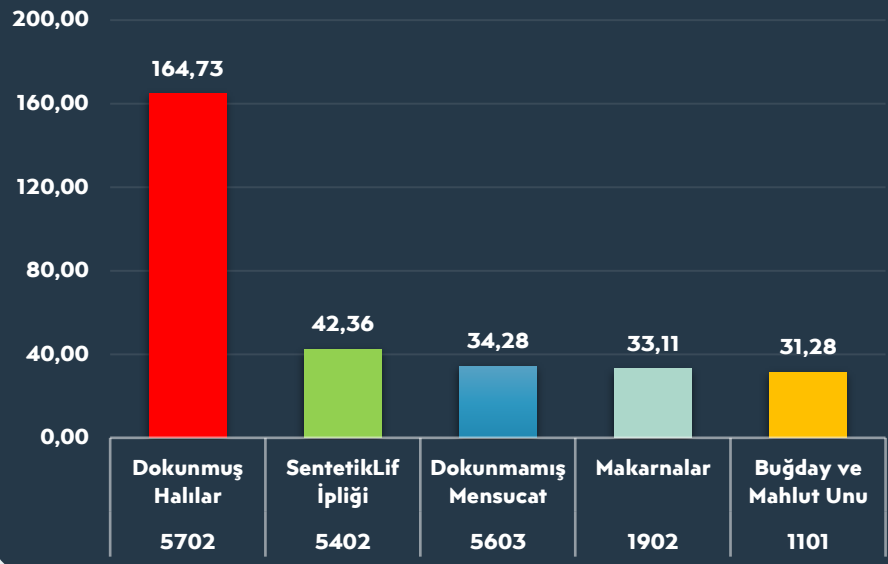
GAİB HABER VE GELİŞMELERİ

Kasım 2020 İhracat
(Milyon USD)

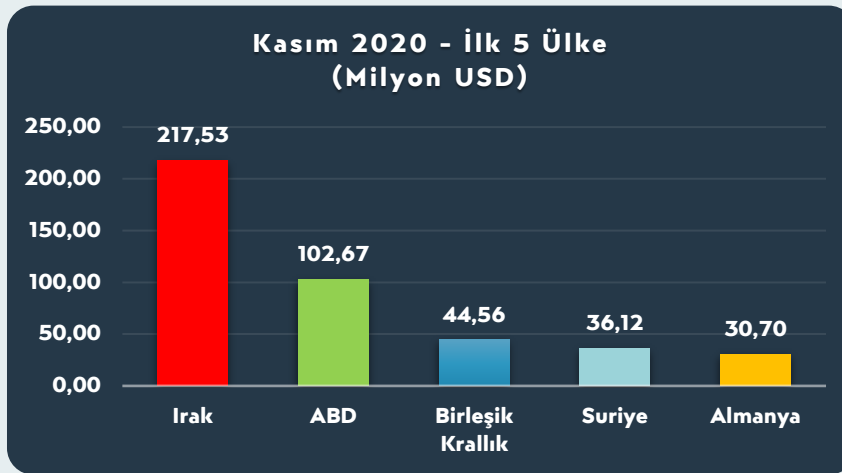
Birliklerimizce 2020 yılı Kasım ayında, 2019 yılının aynı ayına oranla %8,5'lik artışla 849 milyon 945 bin \$'lık ihracat kayda alınmıştır. Birliklerimizce 2020 yılı Ocak-Kasım döneminde, 2019 yılının aynı dönemine oranla %0,9'luk artışla toplam 8 milyar 250 milyon 725 bin \$'lık ihracat kayda alınmıştır.

Birliklerimizin son 12 aylık ihracatı (Aralık 2019-Kasım 2020), bir önceki 12 aylık döneme göre %1,2 oranında artarak 8 milyar 986 milyon 24 bin \$ olmuştur.

Birliklerimizce Ekim ayında en fazla ihracatı gerçekleştirilen ürün Dokunmuş Halılar olurken, sırasıyla Sentetik Lif İpliği, Dokunmamış Mensucat Makarnalar, Buğday ve Mahlut unu en fazla ihraç edilen ürünler olmuştur.

Kasım 2020 En Çok İhraç Edilen İlk 5 Ürün
(Milyon USD)

GAİB AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

Bölgemiz ihracatında Orta Doğu %40,6 pay ile ilk sırada yer almakta, AB %19,9 pay ile ikinci ve Amerika Kıtası %15,1 pay ile üçüncü sırada bulunmaktadır. 192 ülkeye ihracat gerçekleştirilmiştir.

ye ihracat gerçekleştirilmiştir.

İller	Kasım 2020 İhracat Verileri			
	İhracat	Beyanname Sayısı	Ülke Sayısı	Firma Sayısı
Gaziantep	709.932.563	16.278	167	1.651
Mardin	88.803.059	2.012	52	193
Kahramanmaraş	73.645.166	1.794	91	198
Malatya	32.109.733	692	90	116
Diyarbakır	15.245.038	568	45	111
Şanlıurfa	13.219.583	629	47	186
Adıyaman	9.540.231	174	31	19
Kilis	4.481.260	260	15	51

Bölge ihracatının lokomotifi olan Gaziantep hem aylık dönemde hem Ocak-Kasım döneminde en fazla ihracat gerçekleştiren 5.il olmuştur.

Teslimat Şekli	2020 Kasım Milyon USD	Ödeme Şekli	2020 Kasım Milyon USD
Mal Bedeli Ve Navlun	267,78	Mal Mukabili Ödeme	535,06
Taşıyıcıya Teslim	183,26	Vesaik Mukabili Ödeme	152,53
Gemi Güvertesinde Teslim	150,86	Peşin Ödeme	132,03
Fabrika Çıkışında Teslim	143,07	Akreditif	18,98
Mekanda Teslim	71,65	Vadeli Akreditif	10,55
Diğer	33,32	Diğer	0,80

Birliklerimizce en fazla tercih edilen teslimat şekli Mal Bedeli ve Navlun olurken en fazla tercih edilen ödeme şekli Mal Mukabili ödeme olmuştur.

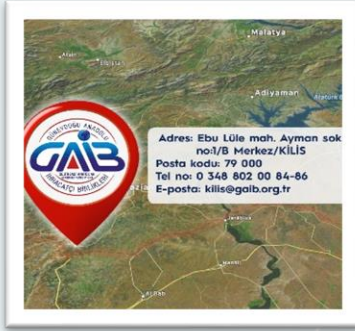
Koordinatör Başkanımız Sayın Fikret Kileci, Birliklerimiz tarafından gerçekleştirilen Ekim 2020 İhracat Rakamları Basın Toplantısı'nda gazetecilerin sorularını yanıtladı.

Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Toplantımız, Sayın Fikret Kileci Başkanlığında gerçekleştirildi. Toplantıda, Ekim ayı tekstil ihracatı ile sektör gündemi değerlendirildi. Ayrıca, Tekstil İhracatçıları Birliğimiz ve Tekstil Mühendisleri Odası Güney Bölge Şube iş birliği ile düzenlenmesi planlanan Kumaş Tasarım Yarışması kapsamında Komite üyeleri bir araya gelerek yarışmaya dair görüş alışverişinde bulundu.

Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri ailemiz, Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ebediyete irtihalinin 82. yıl dönümü münasebetiyle bir anma töreni gerçekleştirdi.

560 kişinin başvurduğu, 150 saatlik sertifikalı “Online E-Ticaret & E-İhracat Uzmanı Yetiştirme Eğitimi”mizin 7. dönemi başladı. Kursiyerlerimiz için verimli bir eğitim dönemi olmasını temenni ediyor, hepsine başarılar diliyoruz!

Kilis'te yer alan ihracatçılarımıza ulaşmak ve ihracat işlemlerini kolaylaştırmak amacıyla 'Kilis İrtibat Büromuz' Kasım ayı ile birlikte faaliyete geçti. Kilisli ihracatçılarımıza hayırlı olsun.

Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Toplantımız, Sayın Mahsum Altunkaya Başkanlığında gerçekleştirildi. Toplantıda, Ekim ayı hububat ihracatı ile sektör gündemi değerlendirildi.

Halı İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Toplantımız, Sayın Ahmet Kaplan Başkanlığında gerçekleştirildi. Toplantıda, Ekim ayı halı ihracatı ile sektör gündemi değerlendirildi.

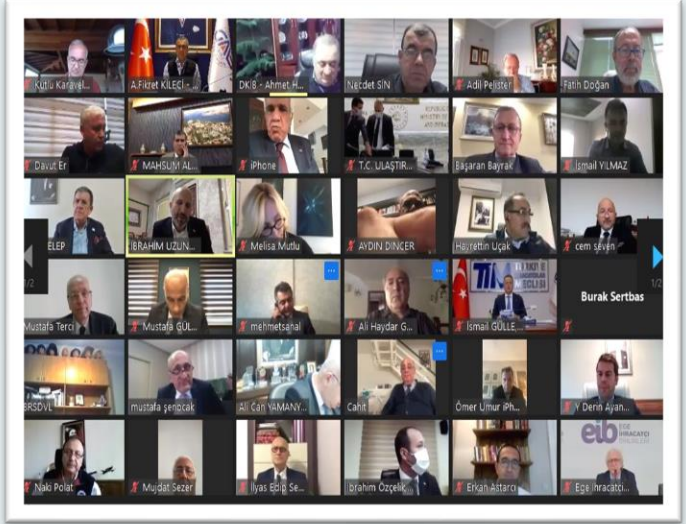
116 saatlik sertifikalı "8.Dönem Online Dış Ticaret" Eğitimimiz bugün başladı. Kursiyerlerimiz için verimli bir eğitim dönemi olmasını temenni ediyor, hepsine başarılar diliyoruz.

GAİB olarak aldığımız üst seviye sağlık önlemleri ve uyguladığımız hijyen politikasıyla uluslararası niteliğe sahip TSE Covid-19 Güvenli Hizmet Belgesi almaya hak kazandık. Değerli üyelerimizin ve çalışanlarımızın, Birliğimizde güvende olmalarını sağlamaktan onur duyuyoruz.

İpekyolu Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Burhan AKYILMAZ , Koordinatör Başkanımız Fikret KİLECİ'yi ziyaret ederek; bölge özelinde gerçekleştirilmesi planlanan ortak projeler üzerinde fikir alışverişinde bulundu.

Koordinatör Başkanımız Sn. Fikret KİLEÇİ, Birlik başkanlarımız Sn. Mahsum ALTUNKAYA ve Sn. Mehmet ÇIKMAZ; Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız Sn. Adil KARAİSMAİLOĞLU'nun teşrifleriyle gerçekleşen TİM Genişletilmiş Başkanlar Kurulu Toplantısı'na katıldı.

TİM Sektörler Konseyi Üyelerimiz Mahsum Altunkaya ve Salahattin Kaplan, Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığında düzenlenen, değerli bakanlarımız, TİM Başkanımız ve Sektörler Konseyi Üyelerinin katıldığı toplantıya iştirak ettiler.

E-Ticaret ve E-İhracat alanlarında, Bölgemizdeki nitelikli insan kaynağı ihtiyacının karşılanması amacıyla düzenlediğimiz, 150 saatlik online “E-Ticaret ve E-İhracat Uzmanlığı Eğitimi”mizin 8.'si 21 Aralık 2020 tarihinde başlıyor! Kayıt ve Detaylı Bilgi: <https://www.gaib.org.tr/tr/haberler/8donem-online-e-ticaret-e-ihracat-uzmani-yetistirme-egitimi-175.html>

GAİB ARALIK 2020 ONLINE EĞİTİM TAKVİMİ		
TARİH	EĞİTİM	SAAT
3 Aralık	Zor İnsanlarla Başa Çıkma	14:00-17:00
8 Aralık	Yatın Üretim	14:00-17:00
10 Aralık	İhracatta KDV İstisnası ve İşlemleri	14:00-17:00
15 Aralık	Dijital Dünyada Ve Sosyal Medyada İmaj Yönetimi	14:00-17:00
17 Aralık	Satışta Riski Önteyici Temel Muhasebesel Ve Hukuksal Bilgiler	14:00-17:00
22 Aralık	Uluslararası Pazarlamanın Projelendirilmesi, Pazar ve Fiyat Stratejisi	14:00-17:00
24 Aralık	Depo ve Stok Yönetimi	14:00-17:00
29 Aralık	Değer Yaratan Satış	14:00-17:00

Birliklerimizin Aralık ayı boyunca düzenleyeceği tamamı katılım belgeli ve ücretsiz eğitimlerin takvimi belli oldu. Kayıt ve detaylı bilgi web sitemizde.

Başkanımız Sn. Fikret Kileci, TİM Başkanı Sn. İsmail Gülle Başkanlığında gerçekleştirilen Koordinatör Başkanlar Değerlendirme Toplantısı'na katıldı. Online toplantıda, yeni ihracat seferberliği yolunda atılacak adımlar ile mevzuat değişiklikleri istişare edildi.

KASIM AYI EĞİTİMLERİMİZ TAMAMLANDI

Kasım 2020'de Birliklerimiz tarafından **7 başlıkta**, 8 gün boyunca gerçekleştirilen eğitimler toplam **2.561 katılımcı** ile tamamlanmıştır.

Katılımcılarımıza başarılar diler, emeği geçen herkese **Teşekkür Ederiz !**

Kasım ayı eğitimlerimiz toplam 2.561 kişinin katılımı ile tamamlanmıştır. Emeği geçen eğitimcilerimize teşekkür ederiz.

Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri'ne sözlü sınavla toplam 21 (Yirmibir) personel alınacaktır. Başvuru için:

<https://www.gaib.org.tr/tr/haberler/guneydogu-anadolu-ihracatci-birlikleri-genel-sekreterligi-personel-alimi-duyurusu-177.html>

<<<KASIM AYI ÖZEL GÜNDEMİ>>>

<<< TÜRK EKONOMİSİNDE NORMALLEŞME ADIMLARI >>>

Dünya ekonomisi pandeminin getirdiği olumsuzluklara birlikte şok bir daralmanın içine girmiş birçok kamu otoritesi geleneksel finansal ve mali yöntemleri (Ortodoks politikalar) terk etmiş bunun yerine gelenek dışı, konvansiyonel olmayan heterodoks politikaları benimsemiştir. Daralan ekonomiyi canlandırmak, tüketimi artırmak amacıyla faizlerin indirilmesi, kredilerin yapılandırılması, bankaların hareket alanlarının genişletilmesi, nakdi yardımların yapılması gibi yollara başvurulmuştur. Ancak bu politikaların sürdürülebilmesi ülkenin ekonomik gücü ve kapasitesi ile ilintilidir. Ülkemiz de birinci dalganın sona ermesinden itibaren ekonomide normalleşme adımlarını atmaya başlamıştır.

📌 18 Temmuz: Bu süreçte atılan ilk adımlardan birisi yabancı paralarda Zorunlu Karşılık Oranlarının artırılması idi. Zorunlu karşılık oranı ya da munzam karşılık; mevduat kabul eden bankaların bu mevduatlara karşılık olarak Merkez Bankası'nda bulundurmaları zorunda oldukları mevduatların oranıdır ve bu oran Merkez Bankası tarafından kararlaştırılır. Pandeminin hemen başında TCMB Zorunlu Karşılık Oranını düşürmüştü böylelikle bankaların Merkez Bankasında bulundurması gereken mevduat miktarını azaltmıştır. Bu sayede bankaların kredi kapasiteleri dolaylı olarak artışa geçmiştir. Bu oranın tekrar artırılması ile birlikte piyasadan döviz ve likidite çekilmesi amaçlanmıştır.

📌 **18 Ağustos:** TCMB bünyesinde faaliyette bulunan Bankalararası Para Piyasasında bankaların borç alabilme limitleri yarıya düşürülmüş oldu. Bankalararası Para Piyasası, Bankalar arasında kısa vadeli fonların alınıp satıldığı piyasalardır. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası bünyesinde aynı adla işlem gören piyasada bankalar kendilerine tanınan limitler çerçevesinde, önceden belirlenen vadelerde TL alım-satım işlemi gerçekleştirmektedirler. Bu kararlar birlikte bankaların borç limitleri düşürülmüş oldu.

📌 **20 Ağustos:** Zorunlu Karşılık Oranı tekrar artırıldı. Temmuz ayında artırılan söz konusu oran bu sefer altın varlıklar da dahil olmak üzere tekrar artırılmış ve piyasadaki yine döviz, likidite ve altın çekilmesi hedeflenmiştir.

📌 **24 Eylül:** Diğer ülkelerde olduğu gibi faiz oranlarında düzenli indirim giden TCMB 2 yılın ardından ilk kez faiz artışına gitmiştir. Döviz kurlarındaki artışın önüne geçmek için atılan bu adımın etkisi ise kısıtlı olmuştur.

📌 **30 Eylül:** Kambiyo işlemlerinden alınan Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi yüzde 1'den binde 2'ye düşürülmüştür. Söz konusu oran Mayıs 2020'de yüzde bir olarak belirlenmiş ve bu yolla mudilerin Türk Lirası'ndan çıkışlarının kısmen önüne geçiş amaçlanmıştır.

📌 **2 Kasım:** 18 Ağustos'ta yarıya indirilen Bankalararası Para Piyasasından borç alabilme limiti bu tarih itibari ile sıfırlanmış oldu.

📌 **19 Kasım:** TCMB tarafından son dönemde birçok enstrüman kullanılmakta idi. Bunlardan birisi de Ağırlıklı Ortalama Fonlama Maliyetidir (AOFM). Merkez Bankasının bankaları fonlamak için kullandığı iki temel araç olan gecelik borç verme ile 1 haftalık repo faiz oranlarının miktarlara göre ağırlıklandırılmasıyla bulunan faiz ortalaması olarak tanımlanan (AOFM) son dönemde Merkez Bankası'nın piyasayı fonlamakta kullandığı gerçek faiz oranı olarak göze çarpıyordu. Ancak politika faizi ile AOFM arasında son dönemde farkların oluşması politika faizinin inandırıcılığını yitirmesine ve sebebiyet vermekte idi. TCMB 19 Kasım tarihinde yaptığı Para Politikası Kurulunda hem politika faiz oranını 475 baz puan artırıp

AOFM ile politika faiz oranı arasındaki makası ortadan kaldırdı hem de bundan sonraki işlemlerde politika faiz oranının gösterge niteliğinde olacağını ifade ederek sadeleşmeye gitmiş oldu.

24 Kasım: Aktif rasyosunun yıl sonundan itibaren kaldırılması kararlaştırılmıştır. Aktif rasyosu, bankaların elinde bulunan mevduat ile verdikleri kredi arasında ilişkiyi ortaya koyan bir kavramdı. Pandemi ile finansal hayata giren aktif rasyosu sebebi ile bankalar mevduatlarını krediye dönüştürme yönünde kısmi olarak talimat almış durumdaydılar. Ancak bir yandan da kredi riskinin varlığı ile birlikte Basel Kriterleri de göz önünde bulundurulunca bankalar ciddi güçlükler yaşamaktaydı. Bir yandan da sağlanan toplam yüksek kredi miktarı, enflasyon üzerinde olumsuz bir baskıya sebebiyet vermekteydi. Uygulamanın sona ereceğinin haberi ile BİST-Bankacılık Endeksinde %3'ten fazla artış gözlemlenmiştir.

